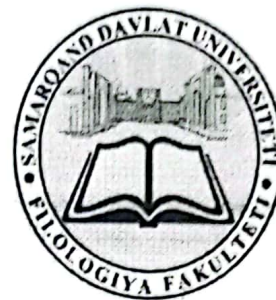

ВАЗОРАТИ ТАЪЛИМИ ОЛЙ, ФАН
ВА ИНОВАТСИЯҲОИ
РЕСПУБЛИКАИ

ЎЗБЕКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ
САМАРҚАНД
БА НОМИ ШАРОФ РАШИДОВ

Ба рўйхат гирифта шуд:

№ ДБ-60230100-1.35

«04» 10 соли 2024

“ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ”

Ректори ДДС

Р.И. Халмуралов

соли 2024

ДАСТУРИ ТАЪЛИМӢ
аз фанни
УСЛУБШИНОСӢ

Соҳаи дониш:	200 000	- Соҳаи санъат ва фанҳои гуманитарӣ
Соҳаи таълим:	230 000	-Забонҳо
Равиши таълим:	60230100	-Филология ва омӯзиши забонҳо (забони тоҷикӣ)

Фан/Коди модул TF2605		Солн хониши 2026-2027	Семестр 6	ECTS-Кредитҳо 5	
Фан/ Намуди фан: Мачбури		Забони таълим Тоҷикӣ		Ҳаҷми соатҳои ҳафтаина дарс 4	
1	Номи фан		Машғулоти аудиторӣ (соат)	Таълими мустақил (соат)	Ҷамъи сарборӣ (соат)
	Услубшиносӣ ва таҳрир		60	90	150

Мақсад фан (МФ)	
МФ1	I. МАЗМУНИ ФАН
	Мақсад аз омӯхтани фан – ба дараҷаи баланд бардоштани услуби нигориш ва баёни нутқи тамоми соҳаҳои фаъолият, тақмил додан ва ба шакл даровардани таълими дараҷаҳои профессионалии ҷараёни таълим, аз услубҳои нигориш истифода намуда, ба таври мувофиқ ҷаҳмонида додани муаммоҳои асосии забоншиносии тоҷик. Вазифаҳои фан - ба мутахассисон, ки дар қаламрави Ёзбекистон бо кори тадрису тадқиқи илмӣ машғуланд, дар бораи масъалаҳои услубшиносӣ маълумот додан аст. Омӯхтани услуб ва таҳрири нигориш дар забондонии донишҷӯён яке аз муаммоҳои муҳимми мактабҳои олӣ (хусусан филологҳо) ба шумор рафта, дониши забондонии талабагон тавсия ёфта маданияти суҳандонии онҳо рӯз аз рӯз рушду такомул меёбад. Бинобар ин дар факултетҳои филологӣ фанни асосҳои услубшиносӣ ва таҳрир яке аз фанҳои муҳим ба шумор меравад.

Мазмуни фан	
II. ҚИСМАТИ АСОСИИ НАЗАРӢ (машғулоти маърузавӣ)	
II.I. Ба таркиби фан мавзӯҳои мазкур дохил мешавад:	
Шакли машғулоти: маъруза (М)	
M1	Фанӣ услубшиносӣ, вазифа ва муаммоҳои асосии он. Мавзӯи баҳси услубшиносӣ. Услубшиносӣ ва моҳияти ҳуди услуб. Сабабҳои асосии ташаккули услубшиносӣ. Масъалаҳои услуб дар забоншиносии форсу тоҷик. Таърифҳои гуногуни услубшиносӣ дар илми забон, соҳаҳои умумӣ ва иҷтимоии муошират, ҷанбаи меъерӣ ва амалӣ дар услубшиносӣ. Услубшиносӣ яке аз шӯъбаҳои

	илми забоншиносӣ. Услубшиносии лингвистӣ чун шӯъбаи алоҳидаи забоншиносӣ. Китобҳои дарсии аввалин. Чун фанни алоҳида омхта шудани услубшиносӣ дар забоншиносии тоҷик. Забон ва услуб. Ду ҷиҳати забон. Забон чун воситаи ифода. Забон чун воситаи алоқа. Забон чун воситаи табиат. Грамматикаи забон ва нутқ. Муаммоҳои асосӣ ва услуби тадқиқи онҳо. Маводҳои омӯзиши забон. Услуб ва масъалаҳои бехтар ифода намудани фикр. Интиҳоби воситаҳои забон вобаста ба шароит ва муҳит. Мураккабии ситемаи услуби забон.
M2	Меъёри услубӣ. Муаммоҳои забонӣ (лингвистӣ) ва нозабонии (экстроллингвистӣ) услуб Шарҳи мафҳуми «меъёр». Алоқаи муаммои меъёр бо фанҳои маданияти нутқ ва услубшиносӣ, таърифи меъёри адабӣ. Алоқамандии меъёр бо ҳаракати забон, меъёри услубӣ, услубиёти феъли мутаҳаррикии меъёр. Ба ҳам наздик будани фанни маданияти сухан ва услубшиносӣ, фарқи онҳо. Ду зинаи маданияти нутқ: а) дурустии нутқ; б) ҷасоҳати нутқ. Захираҳои услубии забони тоҷикӣ дар соҳаи лексика, морфология ва синтаксис. Воситаҳои образнокӣ ва лафзӣ чун захираи услубии нутқ.
M3	Воситаҳои синонимии забон чун захираи услубӣ Муродифот мавзҳи асосии услубшиносӣ, баҳсҳо дар атрофи муродифот, муродифҳои маъноӣ (идеографӣ), муродифоти услубӣ, муродифот ва меъёри адабиёт, калимаҳои адабии китобӣ, калимаҳои ҳалқии гуфтугӯӣ, умумҳалқӣ, муродифот ва асари бадеӣ, ҷуфтҳои муродифот, ҷуфтҳои тоҷикӣ ба тоҷикӣ, ҷуфтҳои тоҷикӣ ба арабӣ, ҷуфтҳои тоҷикӣ ба ўзбекӣ, ҷуфтҳои тоҷикӣ ба русӣ, зарурати интиҳоб аз ҷуфтҳои муродиф.
M4	Шоҳаҳои услубии забони адабии тоҷик. Услуби бадеӣ Забони адабии тоҷик ва шоҳаҳои услубии он. Услуби гуфтугӯӣ ва китобӣ. Ташкили услубҳои нутқ ва омилҳои ғайризабонӣ. Муҳити муошират; мақсади муошират; муҳотаби нутқ. Забони адабӣ ва забони адабиёти бадеӣ. Услуби бадеӣ ҳамчун навъи махсуси забони адабии функционалӣ. Вазифаи асосии услуби бадеӣ. Инъикоси образҳои воқеият ҳамчун заминаи мўътамади услуби бадеӣ. Меъёрҳои забони адабӣ ва мушкilotи меъёрҳо дар забони адабиёти бадеӣ. Муносибати забони адабиёти бадеӣ бо услубҳои функционалии забони адабии муосири тоҷик. Анвои услубҳои бадеӣ: услуби насри бадеӣ, услуби драматургия, услуби назм.
M5	Услуби илмӣ ва расмиву коргузори Услуби илмӣ ҳамчун навъи ҷудогонаи функционалии забони адабии тоҷик, ки дар соҳаҳои илм, фан ва истеҳсолот ба қор бурда мешавад. Махсусияти услуби илмӣ дар дақиқ будани интиқоли ахбор, мантиқӣ будан, умумиятдиҳиҳои муаллиф, яқмаъногӣ ва дар ихчамии

	ифодаҳои он, ки мазмунро пурра нигоҳ доштаанд, ифодаи худро ёфтааст. Ба тариқи васеъ истифода шудани истилоҳоти соҳавӣ дар услуби илмӣ. Ба ҳосиятҳои махсуси сарфиву наҳвӣ соҳиб будани он. Истифодаи бештари ҷумлаҳои мураккаб ва ҷумлаҳои сертаркиби тафсилӣ дар он. Анвои услуби илмӣ: услуби илмӣ академӣ, услуби илмӣ таълимӣ, услуби илмӣ оммавӣ. Услуби расмиву коргузорӣ ҳамчун наҳви махсуси функционалии забони адабии тоҷик, ки муносибатҳои кории байни одамон, идораҳо, мамлакатҳо, байни шахрвандону давлатро ба низоми меъраорад. Махсусиятҳои услуби идориву коргузорӣ дар мантиқи маводи ба тариқи муназзам тасвиршаванда; ифодаҳои дақиқ ва ба ҳамин наҳви нигоҳиш мансуб. Дар услуби идориву коргузорӣ истифода шудани қабати махсуси луғат ва таъбирот, истилоҳот, номҳои таъинот, ихтисорот ва қолабҳои идорӣ. Истифодаи зиёди ибораҳои масдарӣ, тарзи мафъулии ифода, ҷумлаҳои мураккаб дар ин услуб. Анвои услуби идориву коргузорӣ: услуби ҳуҷҷатҳои расмӣ, услуби ҳуҷҷатҳои идорӣ.
M6	Услуби рӯзноманигорӣ (публистӣ) Услуби публистӣ ҳамчун наҳви махсуси услуби забони адабии тоҷик. Вазифаҳои асосии услуби публистӣ. Махсусиятҳои забони услуби публистӣ. Суръати баланди истифодаи воситаҳои муассир ва шахшуда дар услуби публистӣ. Истеъмоли луғат на таъбироти пуробуранг; калима ва ифодаҳои махсус; вожаҳо, маъноҳо ва ибораҳои наҳв; маҷозоти ба худ ҳос дар услуби публистӣ. Воситаҳои ифодаи муассир ва образнок дар ин услуб. Истифодаи услубии воситаҳои морфологи дар ин услуб. Махсусиятҳои истифодаи воситаҳои наҳвӣ. Мақоми услуби публистӣ дар радифи услубҳои дигари забони адабӣ. Таъсири услубҳои дигар ба услуби публистӣ. Афзалият ва нуқсонҳои ҷунин таъсир. Мақоми публистисгика дар ташаккули майлҳои услубии адибони ҷудогона ва меъёрҳои забони адабӣ.
M7	Воситаҳои услубии савтӣ луғавӣ Мақоми услубии ташкили овозии нутқ. Басомади овозҳо дар нутқи тоҷикӣ ва ҳосиятҳои азалии услубии онҳо. Ҳамнишинии овозҳо ва ифодаи фасеҳу дақиқи мақсад. Ҳамнишинии овозҳои садоноку ҳамсадо ва тавлиди таркибу занҷирҳои овозии ғушнавоз, гуворо ва пурэхсосот. Мафҳуми ҳамоҳангии овозҳо дар нутқи равон. Ҳамоҳангии калимаҳои таъбироти ҳамоғоз, ҳамқофия ва мусаччаъ дар нутқи манзум ва мансури бадеӣ. Ифодаи маъноҳои мухталифи услубӣ дар мундариҷаи калимаҳои ҷудогона. Вобаста ба ифодаи маъноҳои услубӣ ба қабатҳои алоҳида ғуруҳбандӣ шудани калимаҳои забони тоҷикӣ: калимаҳои умумистеъмолий, китобӣ, ғуфтуғӣ. Нишонаҳои фарқкунандаи ин

	гурӯхҳои калимаҳо. Гурӯхҳои калимаҳо аз бобати ифодаи обурани ва эҳсосот: калимаҳои мӯътадилоҳанг, пуробуранг ва аз обурани маҳрум; калимаҳои услуби баланд ва услуби пасти нутқ. Калимаҳои забони тоҷикӣ ва қонуниятҳои ҳамнишинии онҳо. Ҳамнишинии озод ва устувори калима. Санъати нигориш ва гуфтор, интиҳоби калимаи мақбул аз анбӯҳи калимаҳо дар мавриди нигориш ва гуфтор. Раванди эҷоди зеҳнӣ ва ҷустуҷӯи вожаи ба мақсад мувофиқ.
M8	Воситаҳои услубии сарфӣ ва наҳвӣ Воситаҳои сарфии шаклсозии умумиистеъмол. Махсуси забони китобӣ ва ё забони шифоҳии адабӣ. Синонимияи воситаҳои морфологияи шаклҳои категорияҳои дастурии калимаҳоро таъбирот. Синонимияи ифодаи шаклҳои ҷамъ, соҳибият, муайяний дар исмҳо; дараҷаҳо, ифодаи камиву зиёдӣ дар сифатҳо; гурӯхҳои ҷонишинҳо; категорияву гурӯхҳои феъл ва монанди онҳо. Имкониятҳои калимасозӣ ва таъбирсозии забони адабии тоҷик. Тақсимбандии услубии ин имкониятҳо: қолабҳои калимасоз ва таъбирсозии умумиистеъмол, ҳоси фақат забони китобӣ ва ё ҳоси забони шифоҳӣ. Синонимияи усулҳои калимасозӣ ва воситаҳои морфологияи системаи забон, ки дар сомондиҳии ин ё он нави калимаи сохта ва ё мураккаб ба кор бурда мешавад. Махсусияти қолабҳои синтаксисии умумиистеъмол, услубҳои хаттиву китобӣ ва шифоҳии забони адабӣ. Имкониятҳои услубии синтаксис. Мақоми услубии воситаҳои синтаксисии нутқи робитанок. Тартиби калима, пешояндҳо, пасояндҳо, воситаҳои ҳамнибат, шаклҳои феълӣ ва вазифаҳои услубии онҳо. Синонимияи ибораҳо, ҷумлаҳои содда ва ҷумлаҳои мураккаб. Маънои асосӣ ва маъноҳои иловагӣ дар ҷумлаҳои пайрав. Ҳаммаъногии ҷумлаҳои пайрави мухталиф аз рӯи маъноҳои иловагиашон. Синонимияи ҷумлаҳои пайрав бо ибораҳо. Ибора ва калимаю таркибҳои алоқаманд. Саҳми иборот дар созиши ҷумла. Таносуби маъноҳои луғавию грамматикӣ ҷузъҳо, тарзу воситаҳои тафсил ёфтани онҳо. Як маънои мукамалро бо ёрии қолабҳои гуногуни ибора ифода кардан. Тағйирот дар ҷузъҳои калима.
M9	Грамматика ва мавзӯҳои омӯзиши он. Хусусиятҳои ҳоси қонуну қоидаҳои грамматика. Морфология ва синтаксис. Морфология дар бораи сохти калима. Морфема ва ҳелҳои он: морфемаҳои асосӣ ва ёрирасон. Морфемаҳои дериватсионӣ (калимасозу шаклсоз) ва релятсионӣ (воситаҳои алоқа). Маъноҳои грамматикӣ ва роҳҳои воситаҳои асосии ифодани маънои он: тартиби калима, такрор, калимабандӣ, аффиксатсия, флексия ва намудҳои он, зада, интонатсия, калимаҳои ёрирасон

	(пешоянд, пасоянд, пайвандак, ҳиссача, феълҳои ёрирасон), артикл. Категорияҳои грамматикӣ: шумора, падеж, ҷинсият, муайяниву номуайяний, дараҷа, камиву зиёдӣ, сиға, замон, тарз, намуд, шакл, шахс ва шумора. Роҳҳо ва тарзу усулҳои ифодаи маънои грамматикӣ дар забонҳо. Маънои грамматикӣ, категорияи грамматикӣ ва фарқи онҳо. Ҳиссаҳои нутқ ва роҳҳои меъёрҳои ҷудо кардани калимаҳо ба онҳо. Ҳиссаҳои мустақили нутқ ва ёрирасон. Нишонаҳои асосии ҳиссаҳои мустақили нутқ. Нишонаҳои семантикӣ, калимасозӣ, морфологӣ ва синтаксисӣ.
M10	Ҷумла ва аломатҳои асосии онҳо. Ҷумла ва аломатҳои асосии онҳо. Таснифоти ҷумлаҳо аз рӯи ништироки сараъзо ва аъзоҳои пайрав, ифодаи мақсаду маром ва сохт. Аъзоҳои ҷумла: мубтадо, хабар, муайянкунанда, пуркунанда ва ҳол. Таҷзияи актуалӣ ва грамматикӣ ҷумла. Ҷумлаҳои мураккаб ва ҳелҳои он. Ҷумлаҳои мураккаби пайваст ва тобеъ. Ҷумлаҳои мураккаби сертаркиб ва омехта.
III Тавсия ва нишондодҳо оиди машғулоти амалӣ: амалӣ (А) Мавзӯҳои машғулоти амалӣ аз рӯи фанни мазкур дар қарори зайл аст:	
A1	Корбасти омоним, синонимҳо ва антонимҳо дар асарҳои Садриддин Айний
A2	Корбасти калимаҳои вомӣ ва зарбулмасалу мақолҳо дар асарҳои Ҷалол Иқромӣ
A3	Калимаҳои таърихӣ ва кӯҳна ва вазифаи услубии онҳо дар матн
A4	Вариантнокии қолабҳои калимасоз ва таъбирсоз ва махсусиятҳои услубии онҳо
A5	Гурӯҳҳои лексикӣ-семантикии калимаҳо дар осори бадеӣ
A6	Воситаҳои тасвири бадеъ дар шеърӣ тоҷик
A7	Воситаҳои услубии савтӣ ву аксентологӣ
A8	Воситаҳои услубии луғавӣ
A9	Воситаҳои услубии воҳидҳои фразеологӣ
A10	Воситаҳои услубии сарфӣ. Синонимияи усулҳои калимасозӣ ва воситаҳои морфологии системаи забон
A11	Воситаҳои услубии наҳвӣ. Хусусияти услубии ибораҳо
A12	Махсусияти нутқи равшан дар шоҳаҳои мухталифи услубҳои нутқ
A13	Тавзеҳи кӯтоҳбаёнӣ чун яке аз шартҳои баҳолати нутқ
A14	Услубҳои забон ва нутқ ҳамчун сохтори забон ва нутқи маданияти соҳибони забон.
A15	Воситаҳои тасвири бадеӣ чун воситаи муассир дар нутқи фасеҳ
A16	Услуб ва наҳви он дар нутқи маданият
A17	Дарӣ ва рангорангии нутқ чун яке аз умдатарин сифатҳои

	иртиботи нутқ
A18	Масъалаи имло ва ҳусни сухан
A19	Нақши лугат дар услуби бадеӣ
A20	Роли аҳли қалам дар танзими забони адабӣ. Муборизаи С.Айнӣ дар роҳи муҳофизати ин забон

IV Таълими мустақилона ва корҳои мустақилона

Аз рӯи фанни “Услубшиносӣ ва таҳрир” мавзӯҳои зерин пешниҳод карда мешавад:

№	Мавзӯҳои кори мустақилона
1.	Фикри забоншиносони ватанӣ ва ҷаҳонӣ дар бобати тақсими услубҳо
2.	Захираи услубии забони тоҷикӣ: лексика, морфология ва синтаксис
3.	Бо нишондодҳои илмӣ пешниҳод намудани мақола
4.	Навиштани ариза, забонхат ва таклифнома
5.	Навиштани хабар ва мақолоти хоси газетаву журналҳо
6.	Корбасти омоним, синонимҳо ва антонимҳо дар асарҳои Садриддин Айнӣ
7.	Корбасти калимаҳои вомӣ дар асарҳои Ҷалол Иқромӣ
8.	Зарбулмасалу мақолҳо ва корбурди онҳо дар “Ёддоштҳо”
9.	Калимаҳои таърихӣ ва кӯҳна ва вазифаи услубии онҳо дар матн
10.	Вариантнокии қолабҳои калимасоз ва таъбирсоз ва махсусиятҳои услубии онҳо
11.	Корбасти калимаҳои сермаъно дар хусусияти услубии онҳо
12.	Гурӯҳҳои лексикӣ-семантикии калимаҳо дар осори бадеӣ
13.	Воситаҳои тасвири бадеъ дар шеърӣ тоҷик
14.	Системанокӣ ва муносибати байни услубҳои нутқи китобӣ ва шифоҳӣ
15.	Меъёри адабӣ ва муаммои пайдоиши қаринаҳо.
16.	Ташдиди ҳамсадоҳо.
17.	Қаринаҳо ё дар боби исмҳои муайян ва номуайян, нуқсонҳо дар корбасти онҳо;
18.	Дар боби ҷонишинҳо чи гуна қаринаҳо мавҷуд ва ҷиҳатҳои мусбат ва манфӣ дар ин соҳа.
19.	Тавзеҳи кӯтоҳбаёнӣ чун яке аз шартҳои балоғати нутқ.
20.	Мушоҳидаи услуби ниғориши асарҳои бадеӣ (дар асоси осори С.Айнӣ, С.Улуғзода, Ф.Муҳаммадиев, Ҷ.Иқромӣ ва дигарон).

Донишҷӯ дар натиҷаи азхудкунии мавзӯҳои кори мустақилона доир ба масъалаҳои услубшиносӣ, муаммоҳои асосӣ ва усули тадқиқи онҳо, услуб ва масъалаи беҳтар ифода намудани фикр шиносо намуда бо баробари ин оиди ҷиҳатҳои забон: забон чун система, забон дар амал, забон чун воситаи ифода, забон чун воситаи алоқа, табиати фикрофарини забон, табиати коммуникативӣ-иртиботии забон, ягонагии система ва мустаъмалӣ дар забон, грамматикаи забон ва грамматикаи нутқ маълумот мегиранд.

Дар асоси аз худ намудани мавзӯҳои мазкур донишҷӯён оиди масъалашон забони адабии тоҷик ва шоҳҳои услуби он, услуби гуфтугӯй ва китобӣ, ташкили услубҳои нутқ ва омилҳои ғайризабонӣ, муҳити муошират, мақсади муошират, муҳотаби нутқ, забони адабӣ ва забони адабиёти бадеӣ, услуби бадеӣ ҳамчун навъи махсуси забони адабии функсионалӣ, вазифаи асосии услуби бадеӣ, инъикоси образҳои воқеият ҳамчун заминаи мӯътамади услуби бадеӣ маълумоти назарӣ пайдо мекунад

3.	V. Натиҷаҳои омӯзонидани фан (компетенсияҳои ташаккулёбанда) Донишҷӯ дар натиҷаи азхудкунии фан: • Дар заминаи баррасии осори адабӣ ва таъсирирасонӣ ба ҳиссиёти мутахассисони соҳаи забон ва адабиёт ба ташаккули шахсияти баркамолӣ нақӯахлоқи ҷасеҳбаёну соҳибсалиқаро аз худ намуда, муаммоҳои асосии услубиёти забони тоҷикиро ба таърихи забону адабиёти классикӣ вобаста карда ба донишҷӯён расонидан ва <i>тасаввуроти муайян пайдо кунонидан</i>; • оиди қонуниятҳои пайдоишу инкишоф, омӯхтани тарзи истифодаи босаводонаю ба мақсад мувофиқи воситаҳои забон дар тамоми соҳаҳои ҳаёти иҷтимоӣ, дар услубҳои гуногун нишон додани роҳҳои асосии нигориш, мувофиқ омадани услуби баён бо меъёри забони адабӣ <i>маълумоти назарӣ дошта бошад</i>; • донишҳои назарии оиди фанни мазкур ҳосилкардари, ба толибилмон дар вазиятҳои гуногун ба тарзи мувофиқ истифода кардан ва забону услубро омӯхтан аз ҷумла ривож додани таркиби луғавӣ ва қалами нигоришу каломи баёни донишҷӯ ва онро <i>дар амал тадбиқ карда тавонад</i>; • омода шудан ба навишти ариза, таклифнома, тавсиянома ва хабару ҳикояҳои рӯзноманигорӣ дар ҷараёни таълими асосҳои услубшиносӣ ва таҳрир, ҳамеша бо газетаву журналҳо ва васонти ахбори оммавӣ ошно будан ва забони миллий, забони адабӣ ва шеваву лаҳҷаҳоро бомаврид истифода намудан. бо тадқиқоти илмӣ дар бораи услуби нигориши мавриди назар комилан ошноӣ доштан ва дар ҷаъолияти касбӣ аз онҳо самаранок истифода намудан; ва дар бораи тадқиқи забони адабӣ бо меъёр <i>малака ҳосил намояд</i>; • бо ҳама намудҳои услубиёти забони тоҷикӣ қалам зада тавоништан ва таҳрир намудани хабару ҳикояҳо ва маълумоти кофӣ ҳосил намуда аз онҳо баҳра бардошта тавоништанаш ба <i>таҷрибаҳо соҳиб шуданаш лозим аст</i>
4.	VI. Методҳо ва технологияҳои таълим: • маъруза

	• кейс-стадиҳои интерфайол; • семинар (сӯҳбат, мушоҳида, мунозира, нутқ кардан, мантиқан фикр кардан, саволу ҷавоби тезкор); • бо гурӯҳҳо кор кардан; • тақдирот намудан; • лоиҳаҳои индивидуалӣ; • лоиҳаҳо барои ғимоя кардан ва бо ҷамоа кор кардан.
5.	VII. Талабот барои гирифтани кредитҳо: Пурра аз худ намудани мафҳумҳои назарӣ ва амалии фан, дуруст баррасӣ намудани натиҷаҳои таҳлил, иҷро намудани супориш ва вазифаҳо дар шаклҳои назорати ҷорӣ, марравӣ ва мушоҳидаҳои мустақилона доир ба ҷараёни омӯзиш, аз рӯи назорати ниҳой супоридани кори хаттӣ.

6. АДАБИЁТҲОИ АСОСӢ:

1. Давронова М., Мачидова С. Услубшиносӣ. – Самарқанд: 2017.-148 с.
2. Мажидова С. Ярашов Ш. Услубшуносӣ ва таҳрир. –Самарқанд: 2024.
3. Мажидова С. Силсилаи калимоти пурмаъноӣ ғазалиёти Ҷомӣ. – Самарқанд, 2024. 225 с.
4. Маъсумӣ Н. Очеркҳо оид ба инкишофи забони адабии тоҷик. – Душанбе: Адиб, 2013. -321 с.
5. Ярашов Ш. Амир Хусрав Деҳлавӣ ғазалларида бадиӣ тимсол (Лингвопоэтик таҳлил). –“Маҳорат” нашриёт-матбаа иҷодӣ уйи. Самарқанд,-2023,154 б.

АДАБИЁТИ ИЛОВАӢ:

1. Абдуқодиров А. Забон ва услуби назми М.Турсунзода. – Душанбе: Дониш,1988.-125 с.
2. Бандалетов В.Д., Вартапетова С.С., Кушлина Э.Н., Леонова Н.А. Стилистика русского языка. – Л.: Просвещение. -1982.
3. Виноградов В.В. Проблемы русской стилистики. – М.: Высшая школа, 1981. - 320 с.
4. Камолиддинов Б. Услубшиносӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973. -116 с.
5. Камолиддинов Б. Хусусияти услубии сарфу наҳви забони тоҷикӣ. – Душанбе: «Маориф», 1992.-126 с.
6. Камолиддинов Б. Хусни баён. – Душанбе: «Маориф» , 1989. -117 с.
7. Қурбонова М.А. Ёзбек болалар нутқи ,лексикасининг социопсихоллингвистик тадқиқи. – Тошкент, 2009.-25 б.
8. Ғаффоров Р., Ҳошимов С., Камолиддинов Б. Услубшиносӣ. – Душанбе: Маориф, 1985.-191 с.
9. Ғаффоров Р. Хусусиятҳои услубии ситнонимҳо. – Маърифат.-1990.- №6 с.15-18.

- 10.Мухаммад Тақин Баҳор. Сабкишноси. – Техрон: чопи аввал -1377.
 11.Чорнев Т. Забон ва услуби асарҳои публисисти Садриддин Айни. –
 Тошканд: Мухаррир.-2014, 110 с.
 12.Шарифов Х. Каломи бадеъ. – Душанбе: Маориф.1991.-160 с.

МАНБАЪҲОИ АҲБОРӢ:

1. [http://library.tersu.uz/kitoblar/aralash/Nutq madaniyati asoslari.pdf](http://library.tersu.uz/kitoblar/aralash/Nutq%20madaniyati%20asoslari.pdf)
2. <http://library.ziyonet.uz/ru/book/download/100574>
3. <http://n.ziyouz.com/kutubxona/category/147-pedagogika?download=11693>;
1. www.wekopedia.tj

	Дастури фан 24 августи соли 2024 тахти баённомаи рақами 1 дар шӯрон таълимӣ-услубии Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Ш.Рашидов маъқул карда шудааст.
	Масъулони ба фан/модул: С.Ҷ.Мачитова, Ш.Ҷ.Ярашов – доктори фалсафа (PhD), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои Шарқи хориҷаи ДДС ба номи Ш.Рашидов
	Муқарризон: Г.Адашуллоева - доктори фалсафа оид ба фанҳои филология (PhD) дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои шарқи хориҷии ДДС ба номи Ш.Рашидов (tel:(97) 922 14 07) Н.Қаюмов - доктори фалсафа оид ба фанҳои филология (PhD) дотсенти Донишгоҳи педагогии Ўзбекистон ва Финландия (tel:(91) 314 46 18)

Гуруҳи корӣ барои таҳияву танзими барномаҳои таълимӣ ва супоришоти корҳои мустақил дар асоси фармоиши маъмурияти Донишгоҳ аз санаи 16 августи соли 2024 бо қарори № 301- и:

Раис:

проф. А.Носиров

Мудири кафедра:

С.Х.Хуҷакулов

Декани факултет:

Ҷ.Д.Этазаров

Проректори аввали корҳои таълимии Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Ш.Рашидов

проф. А.Солнев

Шароф Рашидов номидати Самарқанд давлат университети
тожик филологияси ва хорижий Шарқ тиллари кафедраси
ўқитувчиси Ш.Ярашов томонидан тайёрланган «Услубшунослик ва
тахрир» фанидан фан дастурига

ТАҚРИЗ

Тақдим этилган фан дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалари учун мўлжалланган бўлиб, Давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги меъёрий ҳужжатларининг талаблари асосида тузилган.

Фан дастурининг кириш қисмида муаллиф ўқитиладиган фаннинг мақсад ва вазифалари, шунингдек ўқитиш усулларини кўрсатган

«Услубшунослик ва таҳрир» курси бугунги кунда тожик тили ва адабиёти мутахассислиги бакалавриат босқимида амал қилиб келмоқда. Ушбу фанни ўрганиш таълим стандарти олдимизга қўйган асосий мақсад ва вазифалардан биридир.

«Услубшунослик ва таҳрир» тожик тилининг меъёрий услублари; хусусан тожик тилининг услубий шохалари: китобий услуби, илмий услуби, публицист услуби, идорий услуби, бадий услублар, синоним, антоним, омонимларнинг услубий хусусиятлари, фразеология бирикмаларни услубий вазифалари, грамматик услубиёт: морфологик, синтактик услубиёт ва бошқа масалалар инobatта олинган.

Фан дастурида «Услубшунослик ва таҳрир» фани тожик тили ва адабиёти мутахассислигини тайёрлашда етакчи фанлардан бири эканлигини инobatта олиб, уни ҳар томонлама қамраб олиш мақсадида мавзуларнинг бир қисmini мустақил ишлашига тавсия этилган.

Муаллиф Ш.Ярашов томонидан тузилган «Услубшунослик ва таҳрир» фан дастурини амалиётга жорий этиш тавсия қилинади.

Г.Адашуллоева, Самарқанд давлат
университети Тожик филологияси
ва хорижий Шарқ тиллари
кафедраси доценти, филология
фанлари бўйича фалсафа доктори
(PhD)

Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университети
тожик филологияси ва хорижий Шарқ тиллари кафедраси
ўқитувчиси Ш.Ярашовнинг «Услубшунослик ва таҳрир» фанидан
тайёрланган фан дастурига

ТАҚРИЗ

Тақдим этилган фан дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалари учун мўлжалланган бўлиб, Давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги меъёрий ҳужжатларининг талаблари асосида тузилган.

Фан дастурининг кириш қисмида муаллиф ўқитиладиган фanning мақсад ва вазифалари, шунингдек ўқитиш усуллари кўрсатган

«Услубшунослик ва таҳрир» курси бугунги кунда тожик тили ва адабиёти мутахассислиги бакалавриат босқичида амал қилиб келмоқда. Ушбу фанни ўргатиш таълим стандарти қўйган асосий мақсад ва вазифалардан биридир.

«Услубшунослик ва таҳрир» тожик тилининг меъёрий услублари, хусусан тожик тилини услубий шохлари: китобий услуби, илмий услуби, публицист услуби, идорий услуби, бадий услублар, синоним, антоним, омонимларнинг услубий хусуситлари, фразеология бирикмаларни услубий вазифалари, грамматик услубиёт: морфологик, синтактик услубиёт ва бошқа масалалар инобатга олинган.

Фан дастурида «Услубшунослик ва таҳрир» фани тожик тили ва адабиёти мутахассислигини тайёрлашда етакчи фанлардан бири эканлигини инобатга олиб, уни ҳар томонлама қамраб олиш мақсадида мавзуларнинг бир қисmini мустақил ишлашга тавсия қилинган.

Муаллиф Ш.Ярашов томонидан тузилган «Услубшунослик ва таҳрир» фан дастури амалиётга жорий этиш тавсия қилинади.

Ш.Ярашов

Ўзбекистон-Финландия педагогика
институтини Бошланғич таълим за
гуманитар фанлар факултети
«Бошланғич таълим методикаси»
кафедраси катта ўқитувчиси филология
фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Каюмов Нодир Найимович

Ш.Ярашов
NING IMZOSINI
TASDIQLAYMAN
ЎЗБЕКИСТОН - ФИНЛАНДИЯ
ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
ХУДИМАЛАР БОЎЛИМИ БОШЛИГИ

М.Юсупов